

at sætte paa Bogen, at den er til Skolebrug, for at faa Lov til at trykke dem. Altsaa, der er udkommen Novellesamlinger af en 4—5 forskellige Forfattere for et Aarstid siden, saa trykker en Mand disse Noveller af og udgiver dem og siger, at Bogen er til Skolebrug — og han kan jo ikke have noget imod, at Skolerne benytte dem. Det er jo noget, der er almindeligt i de høiere Klasser ved Forberedelsen til Studentereksamen og Præliminæreksamen, at danste Digterværker i større Udstrækning gøres til Genstand for Undervisning, skulde det saa være tilladt at trykke den Slags Antologier, blot fordi de ere til Skolebrug? Der foreligger Bøger paa dansk, hvor der er samlet netop den Slags Ting, ganske vist ogsaa Skrifter af ældre Digteres Værker, over for hvilke den litterære Gjendomsret ikke mere gælder, og som trykkes op sammen med de andre nyere Skrifter. Jeg ser altsaa ikke, at dette „til Skolebrug“ er tilstrækkelig forhindrende. Overhovedet begriber jeg ikke, hvorfor disse danske Læsebøger — det er den korteste Betegnelse, jeg kan anføre — skulde have uindstrænket Ret til at eksistere paa Forfatternes Bekostning. Hvorfor skal en Mand, der har den ringe Ulejlighed at optrykke 15—16 Digteres Noveller, Digte o. s. v. og indbinde dem sammen og kalde det en dansk Læsebog, have denne Ret og tilmed tjene en Bunt af Penge, medens Forfatterne intet Vederlag faa? Jeg tror ikke, der er noget, der tjenes mere paa — Katedrisme maaste undtagne — end danske Læsebøger, og hvorfor skal man saa give Udgifterne af disse en saadan Ret? Er det for Skolens Skyld? Men med den Afjætning, der kan ventes af den Slags Skolebøger, kunne de godt betale Honorar. Der staar i samme Stykke: „eller lignende elementær Undervisning“. Er det „Skolebrug“, der sammenstilles med „lignende elementær Undervisning“? Det Dansk forstaar jeg ikke. „Elementær Undervisning“ troede jeg, gik ind under „Skolebrug“, men jeg tiltaar, jeg forstaar ikke Teksten. — Jeg er ogsaa imod den Bestemmelse, at mindre Digte og lignende af Komponister kunne bruges uden videre til deres Kompositioner og altsaa optrykkes af den Grund. Jeg synes ikke, det kan være en Forfatter behageligt — her er det ikke det økonomiske Spørgsmaal, jeg tænker paa — at en daarlig Komponist sætter Melodi til hans Tekster. Men det er en mindre Sag.

Derimod vilde jeg endnu gerne omtale § 24, hvor der staa „Dplæsning uden dramatisk Udstyr af et i Trykken udgivet Værk er tilladt, naar 3 Aar ere forløbne efter Uløbet

af det Aar, i hvilket Værket først er udkommet.“ Ja, der kan naturligvis kun være Tale om offentlig Dplæsning, naturligvis! Ordet offentlig er udeladt her, thi det er jo klart, at man har Lov til for sin Familie eller paa anden Maade i mindre Kreds, i Foreninger at holde Dplæsninger. (Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet [Gode]: Det er nærmere udført i § 1). Ganske vist! Men senere staar der hver Gang ellers offentlig Dplæsning, saa jeg veed ikke, hvorfor det er udeladt her. Der staar tilføjet de Ord „uden dramatisk Udstyr“, og det er jo ikke det almindelige, at dramatisk Udstyr og Dplæsning høre sammen, saa der kan vel ikke være ment noget, som er forskelligt fra det, man ellers kalder offentlig Dplæsning.

Saa har jeg endnu at omtale et for mig rent Principspørgsmaal, som er nævnt i § 25, og som for Resten staar i den ældre Lov, at naar en Bog i 5 Aar har været udsolgt, skal enhver have Lov at udgive Bogen paa ny. Det er aldrig blevet mig klart, hvorfor man har haft denne Bestemmelse, og jeg vil haabe, at man vil komme til en Revision deraf. Thi hvis en Forfatter, som har udgivet en Bog, der er bleven udsolgt, ikke har Lyst til at udgive den paa ny, hvorfor i Alverden skal da en hvilken som helst Mand kunne udgive den? Nu er det ganske vist, at efter § 27 — som egentlig hører saa nøje sammen med § 25, at jeg ikke forstaar, hvorfor man ikke gør disse 2 Paragraffer til en — vil Forfatteren kunne forbyde dette ved at nedlægge Forbud, hvad det ærede Medlem fra Viborg 2den Valgkreds (Klein) allerede har omtalt. Jeg forstaar nu ikke, hvorfor en Forfatter skal have Forpligtelse til at forbyde det. Jeg kan ikke se, at han har nogen anden at staa til Megnskab for i saa Henseende end sig selv og Publikum. Men hvorfor han skal gaa op i Kultusministeriet og nedlægge Forbud imod, at en anden udgiver hans Værker, forstaar jeg ikke. Hvis Forfatteren nu gør dette, altsaa nedlægger dette Forbud, og senere faar Lyst til at udgive dette sit Værk, straffes han ved, at han saa slet ikke mere har nogen Ret efter denne Lov. Hvorfor skal en Forfatter stilles uden for de almindelige gængse Love? De maa dog altsaa være betragtede som ualmindelig ufornuftige Væsener, naar de saaledes forbyde deres Ret, fordi de pludselig skifte Mening og faa Lyst til at udgive en Bog paa ny. Der kan jo dog være mange, mange Hensyn, der kunne tale derfor.

Nu skal jeg til Slutningen kun omtale den Kommission, der skal nedsettes, og som ikke faar saa ganske ringe Betydning for